

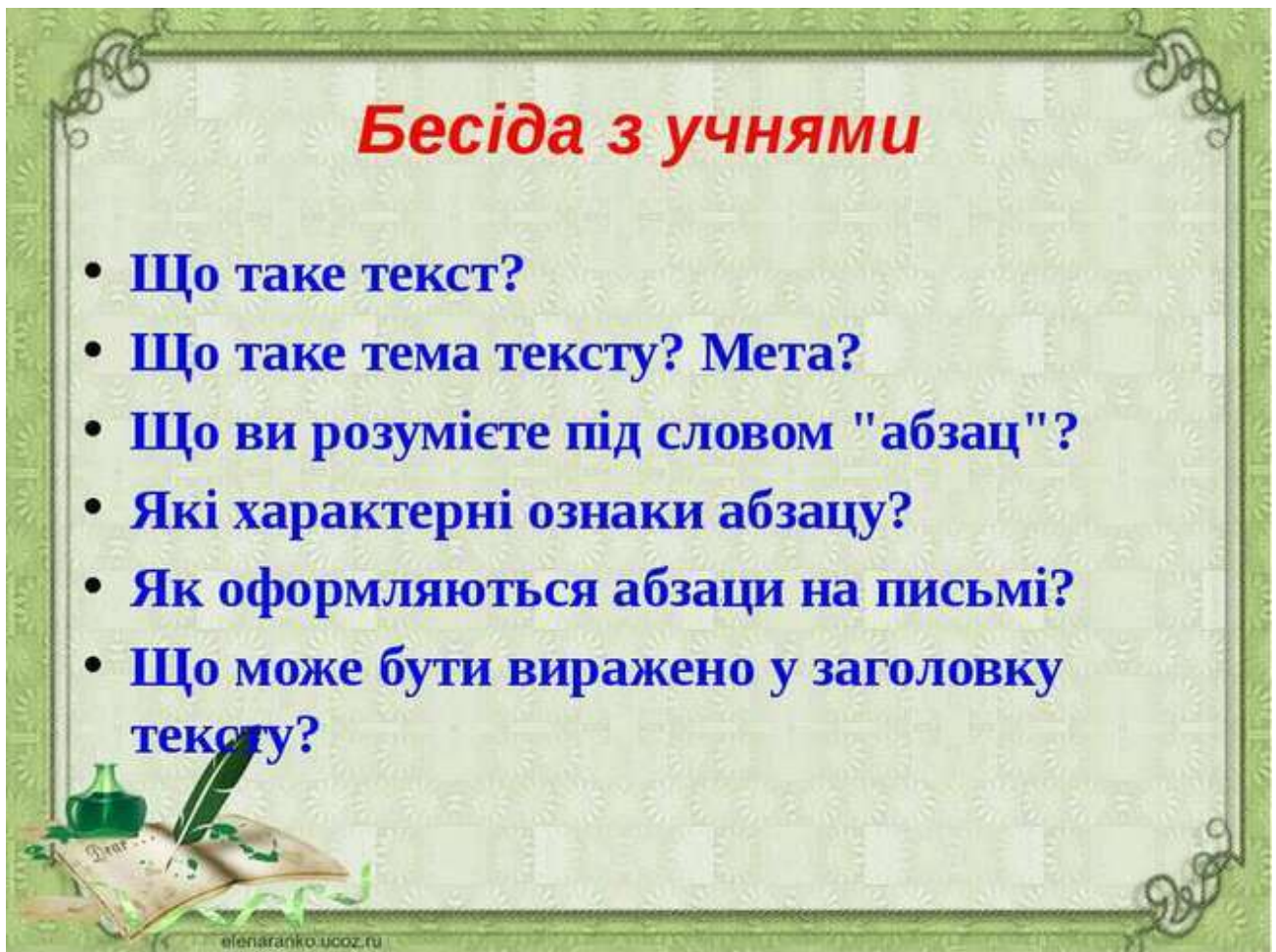
Зміст прочитаного. Основна думка.

Мета: навчати здобувачів освіти визначати основну думку твору, визначити підтеми й кожній дати влучну та стислу назву.; розвивати вміння логічно міркувати та лаконічно висловлювати думки; виховувати любов та повагу до природи, тварин.

Хід уроку

I. Організаційний момент.

II. Актуалізація опорних знань, умінь

Бесіда з учнями

- **Що таке текст?**
- **Що таке тема тексту? Мета?**
- **Що ви розумієте під словом "абзац"?**
- **Які характерні ознаки абзацу?**
- **Як оформляються абзаци на письмі?**
- **Що може бути виражено у заголовку тексту?**

elenaaranko.ucoz.ru

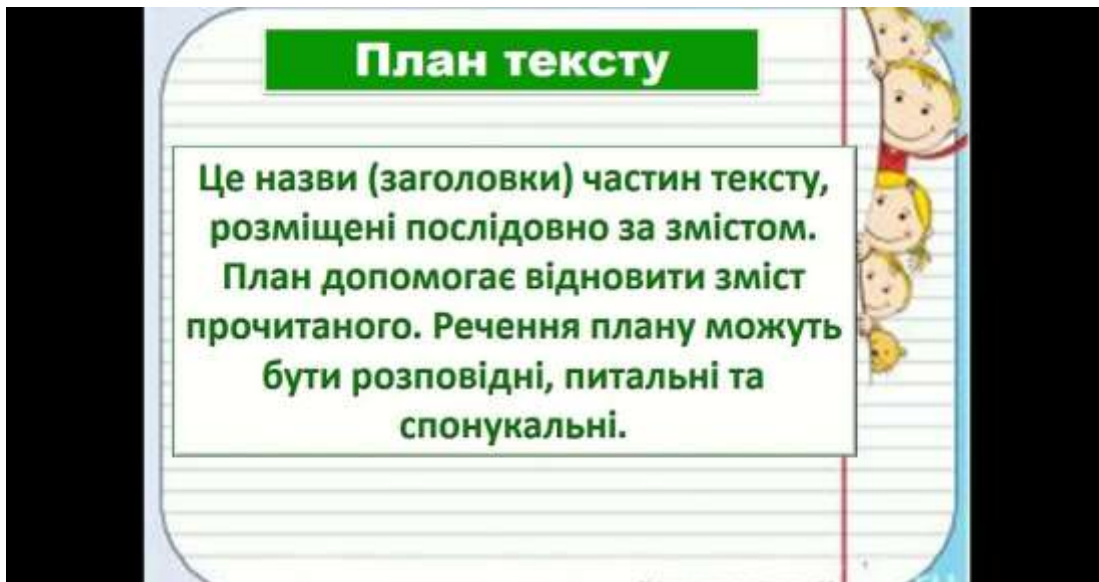
Пригадаймо!

ТЕКСТ - це група речень чи одне речення, об'єднаних темою та основною думкою, мають певну змістову та структурну завершеність.

ТЕМА	ОСНОВНА ДУМКА
- це те, про що розповідається в тексті.	- це те, до чого текст закликає, чому навчає.
ПІДТЕМА	
- це частина однієї загальної теми, розкривається кількома чи одним реченням.	

III. Мотивація навчальної діяльності.

IV. Опрацювання навчального матеріалу

ПЛАН - записані в колонку та пронумеровані підтеми тексту.

Отже, щоб скласти план тексту, потрібно визначити його підтеми й кожній дати влучну та стислу назву.

План допомагає виділити у змісті тексту найголовніше й зазначити послідовність викладу думок.

Тренувальні вправи

1. Завдання.

Прочитайте. У якому уривку подано окремі речення, а в якому - текст?

А) Дуби в Україні ростуть скрізь. Коли лелеки спізнюються з відльотом, то зима очікується тепла. Найкращі ласощі для лося - соснові пагони. Нехай шумить найкраща ковила!

Б) Людині дуже потрібний ліс. Він є джерелом кисню, накопичує й береже дорогоцінну вологу. Ліс захищає від пилових бур, затримує викиди численних димарів. Недаремно кажуть, що ліс - це здоров'я.

**Розташуйте подані речення у такій послідовності,
щоб вони утворили текст.**

Приклад відповіді: а, б, в. Г. Д, е

а) Розсердилися ті та як накинулися на царя звірів!

б) Нічого не допомогло!

в) Так комарі провчили лева, щоб не хизувався силою і не зневажав менших за себе.

г) Лев і хвостом махав, і лапами дригав, і зубами клацав.

д) Одного разу лев почав сміятися з комарів, що вони малі й безсилі.

е) Як почали його кусати!

є) Довелося йому просити в комах пробачення.

ВИЗНАЧІТЬ ТЕМУ ТА ОСНОВНУ ДУМКУ, запиши правильний текст у зошит.

ПАМ`ЯТАЙТЕ!

- **ТЕМА ТЕКСТУ** – це те, про що у ньому говориться, що закладено в його основу.
- Можна задати питання: **про що говориться у тексті?**
- **ОСНОВНА ДУМКА ТЕКСТУ** – це його висновок, життєвий урок.
- Можна задати питання: **чому вчить текст?**
- **З якою метою автор написав текст?**

Вибери текст-опис

Калина

Ось при дорозі росте калина. Навесні вона вбрана в смарагдове листя і білі квіти. А восени прикрашена червоними кетягами ягід.

Білченя

Коли Білченя прокинулось, мамі не було в дуплі. Білченя вирішило допомогти мамі. Воно спритно прибралося вдома.

Розрізняй типи текстів!

текст-розповідь

текст-опис

текст-міркуванн

CREATED USING
POWTOON

Типи текстів:

Текст-розповідь

*Розказуємо
про якісь
події*

**Що сталося?
Що відбулося?**

Текст-опис

*Яким є
предмет
чи особа*

Який?

Текст-міркування

*Щось
доводиться або
заперчується*

Чому?

*Твердження
Доведення
Висновок*

443

Прочитайте текст. Поясніть, як ви розумієте зміст останнього речення. Визначте основну думку тексту. Випишіть ключові слова. Розкажіть про свою улюблену пору року (усно).

Довго я не любив осені. У нас із нею були вельми неприємні стосунки. Надто вже набридливою бачилася вона мені, надто вже тиснула — приходить у самісінький розпал веселощів, коли, здається, що літо ніколи не скінчиться...

Тоді я відчайдушно любив літо, жодна інша пора не здавалася такою доброю і близькою. Тоді я інакше дивився на життя...

Тепер, коли я люблю всі пори року, мене більше не лякає перший жовтий листочок на склі моєї автівки. Так, літо — найочікуваніший сезон, і він завжди прослизає теплим золотавим піском крізь пальці. Проте неодмінно повернеться, і сонячне проміння здолає хмари. А щодо настроїв, то я навчився їх усі приймати (*Е. Сафарлі*).

444

Прочитайте текст, уставляючи на місці пропусків потрібні назви птахів. Запропонуйте заголовок до тексту. Скільки підтем (мікротем) у тексті? Випишіть ключові слова. Яка назва пташки є омонімом? Складіть із цим словом словосполучення, запишіть їх. Розкажіть, які картини постають у вашій уяві під час читання чи слухання тексту.

Ще ховаються по байраках сірі брили злежаного снігу, вночі морозець притрушує білою пудрою зелене листя осоки на болоті, а вже красується золотими сережками ліщина і на пригрітих сонцем галявинах випинаються молодими соковитими стрілами трави.

У таку пору я поспішаю до лісу. Поспішаю у гості до самої весни.

Ніколи ліс не пахне так солодко і терпко, як у цю вранішню годину. Сльозяться крихітні струмки, шукають дорогу до річечки. Ліс живе передчуттям зеленої повені листя і трав. Він посвітлів, виграє новими кольорами, звуками.

Чуєте: з вільшника долинає голосна пісня: «при-йди-кум, чай-пить, чай-пить». Чи відомо вам, хто ж це запрошує випити чаю? Та це ж...! Він зовсім недавно повернувся з далекої Африки і тепер прагне повідомити про це ніжними трелями. ... підтримують і..., і.... Вони також радіють, повернувшись до рідного лісу.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Вправа 444(Прочитати текст, пригадати пташок, що не зимують з нами і доповнити текст їх назвами, дібрати заголовок, визначити і записати тему та основну ідею, скласти план)